

Nr 214.

Av fröken Nygren m. fl., *angående obligatorisk registrering av samtliga svenska kvinnor i vissa åldersklasser samt av män, vilka icke i annan ordning äro registrerade för uttagning till tjänstgöring inom försvaret.*

För alla ansvarskännande medborgare torde det stå klart, att i tider av krig eller krigsfara helt andra krav än under normala förhållanden kunna och måste ställas på envar. Det stora flertalet av männen ha därvid sina platser givna inom rikets försvar, men även bland de av en eller annan orsak från militärtjänst frikallade männen samt bland kvinnorna finnas många, som genom sin yrkesutbildning äga kompetens för t. ex. viss expeditionstjänst, för tjänstgöring på andra områden i samband med försvaret eller för att inom näringslivet ersätta till militärtjänst inkallade tjänstemän och arbetare. Enligt lagen den 30 december 1939 (nr 934) om tjänsteplikt kan också förordnande meddelas för att tillgodose behov av dylik arbetskraft. Ett under fredstid uppgjort register över tillgänglig arbetskraft skulle utan tvivel vara av stort värde för en effektiv tillämpning av nämnda lag.

Kvinnorna, som äro angelägna om att ställa sina krafter till förfogande och att bära sin del av ansvar och bördor, föranstaltade redan hösten 1939 genom kvinnoföreningarnas beredskapskommitté en registrering av kvinnlig arbetskraft, men då denna ej av kvinnorna själva kunde göras obligatorisk, blevo registren aldrig fulltaliga, och dessutom kunna de ej hållas aktuella, såvida ej skyldighet förelägges vederbörande att anmäla flyttningar eller andra förändringar, som kunna inverka på deras disponibilitet. Önskemål om obligatorisk registrering av kvinnlig arbetskraft ha av kvinnoföreningarnas beredskapskommitté framförts, men de ha ännu ej beaktats.

I sitt anförande till statsrådsprotokollet den 20 juni 1941 yttrade chefen för socialdepartementet i anslutning till en erinran om hemortsförsvarets olika grenar och de många frivilliga organisationer, som bedriva verksamhet berörande hemortsförsvaret, bland annat: »Under krig kan säkerligen det läget inträffa att inom ett område alla nu nämnda grenar av hemortsförsvaret böra träda i funktion samtidigt. Ett betydande personalbehov uppkommer härigenom, vilket i huvudsak måste tillgodoses genom att taga i anspråk icke krigstjänstgörande personers arbetskraft. Denna efterfrågas emellertid samtidigt för att fylla de luckor, som militärinkallelserna vålla

inom näringslivet. Stora delar av näringslivet ställas nämligen inför kravet att öka sina prestationer efter krigsutbrottet, trots svårigheterna att anskaffa arbetskraft. Särskilt är så fallet inom transportväsendet, men även på vissa industrier ställer kriget ökade krav. Ur försvarets synpunkt måste arbetskraftsbehovet inom vissa livsviktiga näringsgrenar tillgodoses före varje annat anspråk på arbetskraft. Redan under nu rådande förhållanden har den här antydda konkurrensen om arbetskraften gjort sig gällande. — Emellertid blir uppenbarligen konkurrensproblemet av en helt annan vikt efter ett krigsutbrott.» Detta yttrande torde också utgöra belägg för påståendet att en registrering är av behovet påkallad.

Med stöd av ovanstående få vi föreslå,

att riksdagen måtte besluta att hemställa till Kungl. Maj:t om nödiga åtgärders vidtagande för åstadkommande av obligatorisk registrering av samtliga svenska kvinnor mellan 16 och 70 år samt av de män i samma åldersgrupper, vilka icke i annan ordning äro registrerade för uttagning till tjänstgöring inom försvaret.

Stockholm den 24 januari 1942.

Hildur Nygren.

Göta Rosén.

Ruth Gustafson.

Carl Lindberg
i Stockholm.

Ivar Jansson,
Kalix.

Erik Brandt.

Elsa Johansson.

Märta Öberg.

Torsten Nilsson.

Karl Ward.